

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Україна)
Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна)
Львівський торговельно-економічний університет (Україна)
Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Національний університет «Львівська політехніка» (Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Миколаївський національний аграрний університет (Україна)
ВП НУБіП України «Бережанський агротехнічний інститут» (Україна)
Івано-Франківська міська рада (Україна)
Бізнес асоціація Івано-Франківська (Україна)
Scientific Center of Innovative Research OÜ (Estonia)
Radboud Universiteit Nijmegen (Netherlands)
WSHIU Akademia Nauk Stosowanych (Poland)
University of Minnesota (USA)
Division of Health Policy and Management | University of Minnesota (USA)
Center for Healthy Aging and Innovation (USA)
Young America Capital, LLC (USA)
UpHealth, Inc (NYSE: UPH) (USA)
Opus Exec, CFO (USA)
Airo Group, Inc (USA)

Збірник тез доповідей

**Міжнародної науково-практичної конференції
«ПІДПРИЄМНИЦТВО ПІД ЧАС ВІЙНИ В УКРАЇНІ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»,
присвяченої 60-річчю кафедри підприємництва, торгівлі
та прикладної економіки**

**20 листопада 2023 р.
м. Івано-Франківськ**

УДК 005.342(477)]330.1-029:3“364”(043.2)

ПЗ2

Рекомендовано до друку вченою радою економічного факультету
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
Протокол № 8 від «13» грудня 2023 р.

Матеріали друкуються в авторській редакції. Відповідальність за науковий рівень публікацій, обґрунтованість висновків, достовірність результатів, наявність плагіату несуть автори.

ПЗ2 Підприємництво під час війни в Україні: виклики та можливості: збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 60-річчю кафедри підприємництва, торгівлі та прикладної економіки. Електронне видання. Івано-Франківськ : Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2023. 358 с.

ISBN 978-966-640-548-0

Матеріали конференції є результатом наукового аналізу, узагальнення та формулювання висновків з питань підприємництва під час війни в Україні. Вони надають можливість краще розуміти виклики і перспективи його розвитку та створюють підґрунтя для формулювання рекомендацій. Матеріали є цінним ресурсом для прийняття обґрунтованих рішень та розроблення ефективної політики у сфері підприємництва в умовах нестабільності.

Ці матеріали спрямовані на практичне та теоретичне осмислення теми конференції та можуть бути корисними для різних аудиторій, зокрема, керівників підприємств, установ, організацій; науковців, викладачів та інших зацікавлених сторін.

УДК 005.342(477)]330.1-029:3“364”(043.2)

ISBN 978-966-640-548-0

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2023

	ПІДПРИЄМСТВА	
<i>Пшеничний І.С., Іваненко Т.Я.</i>	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІДТВОРЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	216
<i>Рачинський А.М., Ємець О.І.</i>	ЛОМБАРДНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІД ЧАС ВІЙНИ	218
<i>Сакун А.Ж., Гонтарук А.Г.</i>	ЗВІТ ПРО УПРАВЛІННЯ – ГАРМОНІЗАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ОБЛІКУ З ЄВРОПЕЙСЬКИМ	221
<i>Сакун А.Ж., Лопушенко І.П.</i>	ЗВІТ ПРО ПЛАТЕЖІ НА КОРИСТЬ ДЕРЖАВИ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ	224
<i>Сікач Н.С.</i>	КЛАСИФІКАЦІЯ РИЗИКІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЇХ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК З ОБ'ЄКТАМИ ОБЛІКУ	226
<i>Солоджук Т.В.</i>	ДЖЕРЕЛА ФІНАНСУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	228
<i>Стаценко А.І., Погорелова О.В.</i>	ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ У ВОЄННИХ УМОВАХ	231
<i>Сус Т.Й.</i>	ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ ТА ЄС.	234
<i>Урбанович М. М., Сад Ю. Р.</i>	ФІНАНСОВА СПРОМОЖНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В УМОВАХ ВІЙНИ	236
<i>Хилько І. І., Кугляр А. А.</i>	ПРЕДИКТИВНА АНАЛІТИКА У ПРОЦЕСАХ ФІНАНСОВОГО ПРОГНОЗУВАННЯ	238
<i>Чеверда О.М., Кропельницька С.О.</i>	СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ПІДТРИМКИ СТАЛОГО ВІДНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В УКРАЇНІ	241
<i>Шкроміда В.В., Бабій В.Т.</i>	ОБЛІКОВЕ ВІДОБРАЖЕННЯ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА НА УМОВАХ АУТСОРСИНГУ	245
<i>Шкроміда В.В., Кузишин І.М.</i>	ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ У МАЛОМУ І СЕРЕДНЬОМУ БІЗНЕСІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	247
<i>Шкроміда Н.Я., Стозуб О.О.</i>	ПЕРСПЕКТИВИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА	250

Напрямок 9. Роль менеджменту і маркетингу у розвитку підприємництва:

сучасні виклики та перспективи.

<i>Анікієнко А.Р.</i>	СТРАТЕГІЯ ПРОСУВАННЯ ІНТЕРНЕТ - МАГАЗИНУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ	253
<i>Благуєн І.І., Амборський Д.Я., Маріяш О. В.</i>	РОЛЬ МАРКЕТИНГУ У РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	256
<i>Бужимська К.О.</i>	УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	259
<i>Возніченко Н.Р.</i>	ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ОСНОВНІ ЗМІНИ	261
<i>Воробей А.Ю.</i>	ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНИМ КЛІМАТОМ ПІДПРИЄМСТВА	263
<i>Гречаник Н.Ю., Коледіна К.О.</i>	УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ ПЕРСОНАЛУ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ПОСЛУГ	266
<i>Гринів Л.В., Лазорко В.М.</i>	ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ НА ОСНОВІ АНАЛІЗУ ВНУТРІШНЬОГО І ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ОРГАНІЗАЦІЇ	268

– налагодити тісну комунікацію між бухгалтерськими службами замовника та аутсорсера для уникнення розбіжностей в інтерпретації даних та вирішення спільних завдань щодо обміну необхідною інформацією.

Вважаємо, для реалізації вищенаведених заходів необхідно впроваджувати інтегровані підходи та вдосконалювати комунікації між замовником і аутсорсером. Застосування сучасних інформаційних систем і цифрових технологій, які сприяють автоматизації та взаємодії обох облікових напрямків, має стати важливим етапом в організації обліку бізнес-процесів, що провадяться на умовах аутсорсингу.

Список використаних джерел:

1. Ainin, S., Bahri, S., Faziharudean, T. & Salleh, N. (2012). Impact of business process outsourcing practices on financial performance. *Asian Journal of Information Technology*, 11(2), 56-64.
2. Lacity, M., Solomon, S., Yan, A. & Willcocks, L. (2011). Business process outsourcing studies: a critical review and research directions. *Journal of information technology*, 26, 221-258.
3. Shkromyda, N., Shkromyda, V. & Gnatiuk, T. (2022). Accounting Outsourcing Market in Ukraine: State and Determinants of Development. *Journal of Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*. 9, 3 (Oct. 2022), 78-85. DOI: <https://doi.org/10.153>

ВПРОВАДЖЕННЯ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ У МАЛОМУ І СЕРЕДНЬОМУ БІЗНЕСІ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Шкроміда В.В.,

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Кузишин І.М.,

здобувач третього рівня вищої освіти спеціальності «Облік і оподаткування»

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

На сьогоднішній день інтегрована звітність серед представників малого і середнього бізнесу є менш поширеною порівняно із великими підприємствами та організаціями. Більшість підприємницьких структур, зокрема в секторі малого та середнього бізнесу, максимально зосереджують свою увагу на виробництві і продажах, обслуговуванні клієнтів та щоденному операційному управлінні, що у підсумку у них залишаються мінімальні часові можливості для обов'язкового фінансового звітування. Такі обставини практично не сприяють появі ініціатив та розширенню звітування у нефінансовому напрямку.

У ході дослідження встановлено, представники малого і середнього бізнесу зустрічаються з низкою викликів, які ускладнюють впровадження інтегрованої звітності у своїй діяльності. Серед них є наступні:

– обмеженість малого і середнього бізнесу – представники підприємництва у більшості випадків працюють у більш вузькопрофільних та обмежених сегментах ринку, що значною мірою впливає на їхній підхід до звітності. Так, вони в основному зосереджуються на конкретних показниках, що важливі для їхньої галузі, і не завжди мають можливості включати розширені аспекти, такі як нефінансова звітність;

– спрощена система обліку і звітування – на законодавчому рівні малий і середній бізнес мають можливість обирати спрощену систему ведення обліку і звітування [2], що у підсумку позбавляє точної і достовірної фінансової та нефінансової інформації, на якій ґрунтується інтегрована звітність;

– ресурсна та фінансова обмеженість – малі і середні підприємства, зазвичай, мають обмежені людські та фінансові ресурси, тому не завжди можуть приділяти достатньо часу, зусиль і коштів на розробку та впровадження систем інтегрованих звітів;

– ступінь усвідомлення та рівень освіти – у багатьох випадках власники малих і середніх компаній можуть не мати достатньої освіти та/або свідомості про переваги інтегрованого звітування у ході конкурентної боротьби за споживача;

– несприйняття регуляторних вимог – серед представників малого і середнього бізнесу є перманентне побоювання до впровадження у перспективі регуляторних вимог для інтегрованої звітності, що у підсумку не сприяє готовності малих і середніх підприємств до впровадження такого роду звітування.

Одночасно інтегрована звітність для малих і середніх компаній може відкривати ряд перспектив і можливостей, незважаючи на те, що це питання залишається менш поширеним в цьому сегменті бізнесу порівняно з великими корпораціями [1, 3]. Визначено, ключовими перспективами інтегрованого звітування та, з цього приводу, можливостями для розвитку малого і середнього бізнесу є:

– покращення відносин та підвищення довіри серед зацікавлених сторін – інтегрована звітність, що охоплює широкий спектр оприлюдненої інформації, може полегшити взаємодію з різними стейкхолдерами, такими як партнери, постачальники, регулятори та інші. Інтегрована звітність дозволяє підприємствам демонструвати свою соціальну відповідальність та вплив на навколишнє середовище, що може позитивно вплинути на споживачів, які, у свою чергу, все більше вимагають від компаній відкритості та сталості;

– залучення інвесторів – інтегрована звітність для представників малого і середнього бізнесу може бути ефективним інструментом залучення інвесторів. Адже, передача не лише фінансової, але і нефінансової інформації допомагає створити повний образ бізнесу та краще зрозуміти філософію його діяльності;

– сприяння та удосконалення системи управління бізнесом – встановлено, інтегрована звітність у процесі свого формування має властивість допомагати малим підприємствам покращити внутрішні процеси управління та прийняття рішень, сприяючи кращому уявленню про їхню діяльність, а також виявляючи сильні сторони чи, навпаки, «вузькі місця» функціонування;

– створення довгострокової вартості бізнесу – інтегрована звітність, на етапі формування, сприяє кращому розумінню процесів створення вартості підприємства на різних

рівнях та стадіях життєвого циклу бізнесу. Це може допомогти малим і середнім підприємствам ефективніше керувати своїми ресурсами та, цим самим, забезпечити стале довгострокове зростання;

– інноваційні можливості – інтегрована звітність може визначити нові можливості для інновацій та розвитку, підкреслюючи аспекти, які можуть призвести до створення нових продуктів чи послуг, спрямованих на ринкові потреби, до застосування новітніх засобів маркетингу тощо;

– підвищення конкурентоспроможності на функціонуючому ринку – представникам малого і середнього бізнесу, які активно демонструють через інтегровану звітність свою відкритість та прозорість, часто вдається підвищити свою конкурентоспроможність на ринку. Спостерігається, сучасні споживачі та бізнес-партнери все більше цінують підприємства, які враховують не лише фінансові аспекти своєї діяльності, але й демонструють соціальну та екологічну відповідальність.

Хоча впровадження інтегрованої звітності, зазвичай, вимагає додаткових ресурсів, вона може стати стратегічним інструментом для підвищення конкурентоспроможності та відкритості малих і середніх підприємств у сучасному бізнес-середовищі [4]. Для того, щоб подолати вищевказані виклики та труднощі на шляху впровадження інтегрованої звітності рекомендуємо керівництву малих і середніх підприємств вдаватися до послідовних кроків і заходів. Спершу, розпочати з малого, тобто не намагатися впровадити інтегровану звітність відразу в повному обсязі. Краще розпочинати з невеликого проєкту, який можна реалізувати в короткий термін та незначними зусиллями. В подальшому, стимулювати персонал до навчання, щоб у підсумку відповідальні особи на підприємстві володіли необхідними знаннями та навичками для ефективного впровадження інтегрованого звітування.

Список використаних джерел:

1. Global Reporting Initiative. URL: <https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/> (дата звернення: 03.11.2023)
2. IFRS Practice Statement 1 «Management Commentary». URL: <https://www.ifrs.org/projects/work-plan/management-commentary/#about> (дата звернення: 03.11.2023)
3. Integrated Reporting Framework. URL: <https://www.integratedreporting.org/resource/international-ir-framework/> (дата звернення: 05.11.2023)
4. Шкроміда В.В., Шкроміда Н.Я., Гнатюк Т.М. Інтегрована звітність у контексті інформаційного забезпечення ключових стейкхолдерів. Актуальні проблеми розвитку економіки регіону. 2022. Вип. 18 (2), С. 23-30. DOI: <https://doi.org/10.15330/apred.2.18.23-30>.